

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI
ANKARA

JGEK: 114-1

GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞI VE İNSAN
TİCARETİ İLE MÜCADELE
EĞİTİM EL KİTABI

J.Gn.K.hđı
Basımevi M¼d¼rl¼đ¼
ANKARA
2022

ISBN: 978-625-445-049-5

NSN: T1027-7610-07154-17260

OLAY -5

Ç. Geri Gönderme Merkezi birinci yaşam alanında bulunan bir grup Afganistan uyruklu göçmen ile Suriye uyruklu bir (YTS) arasında, 07.10.2019 günü saat 23.00 sıralarında yüksek sesle müzik dinlenmesi sebebiyle çıkan sözlü tartışma olayına, Özel Güvenlik Görevlileri tarafından zamanında müdahale edilmiş ve olay büyümeden önlenmiştir.

Bu olaydan yaklaşık (40) dakika sonra yine aynı Afganistan uyruklu göçmenler, Suriye uyruklu (YTS)'ye fiziki saldırıda bulunmuş, olaya Özel Güvenlik Görevlileri tekrar müdahale etmiş, kuvvetlerinin yetersiz olması sebebi ile jandarmadan kuvvet talebinde bulunulmuştur. Özel Güvenlik Görevlilerine ilave olarak J.Asyş.Kor.Sevk Takım Komutanlığı vardiyasında görevli (1) Uzm.J.Çvş. ile (8) Uzm. Erbaştan oluşan jandarma kuvveti ile müdahale edilmiş, yapılan tüm ikaz ve uyarılara uymayan diğer göçmenlerinde katılması sonucu, olay daha da büyümüştür.

Göçmenler arasında basit bir tartışma şeklinde başlayan olay, Geri Gönderme Merkezinin diğer yaşam alanlarındaki Afganistan uyruklu göçmenlerin de katılımı ile yönetime karşı ayaklanmaya dönüşmüştür. Yaşam alanlarının içerisinde bulunan ahşap banklar parçalanmış, göçmenler ellerine geçirdikleri demir ve ahşap malzemeler ile kapı ve pencereleri kırmış, idarenin kullanımında bulunan sistem odalarındaki teknik cihazları ve diğer malzemeleri tahrip etmiş, olaya müdahale eden güvenlik görevlilerine ellerinde bulunan demir ve ahşap malzemeleri atmak sureti ile saldırmışlardır.

Olayların büyümesi üzerine İl Jandarma Komutanlığı bağlılarından ve İl Emniyet Müdürlüğü Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğünden takviye personel görevlendirilmiş, takviye personelin Geri Gönderme Merkezine intikali üzerine gerekli emniyet tedbirleri alınarak, yaralanan göçmenlerin ambulanslarla sağlık kuruluşlarına sevki sağlanmıştır. İsyan çıkaran göçmenlere, ikazlara uyararak eylemlerine son vermeleri gerektiği, aksi takdirde müdahalede bulunulacağı söylenmiş, 08.10.2019 günü saat 02.30'da olay çıkaran göçmenler ikna edilmiş ve jandarma personelinin yaşam alanlarına girmesi üzerine olaylar sonlandırılarak emniyet sağlanmıştır.

Meydana gelen olayda, Geri Gönderme Merkezinin dört yaşam alanı kullanılamaz hale geldiğinden, bu alanlardaki tüm göçmenler tahliye edilerek diğer yaşam alanlarına alınmış, düzen sağlandıktan sonra Geri Gönderme Merkezi, tekrar Özel Güvenlik Görevlilerine teslim edilmiştir.

Meydana gelen olayda doğru hareket tarzları:

- Jandarma Asayiş Koruma ve Sevk Takım Komutanlığı vardiyasında görevli (1) Uzm.J.Çvş. ve (8) Uzm. Erbaştan müteşekkil jandarma kuvveti tarafından olaya zamanında ve etkili bir şekilde müdahale edilmiş ve olay belli bir alanda kontrol altına alınmıştır. Takviye kuvvet gelinceye kadar, göçmenlerin (isyancıların) dışarı çıkması ve firar etmeleri önlenmiştir.

- İkna yöntemleri kullanılarak olaya müdahale edilmiş, bu suretle olası yaralanmaların ve maddi hasarların meydana gelmesi önlenmiştir.

Meydana gelen olayda tespit edilen eksik hususlar:

- Geri Gönderme Merkezinde görevli Özel Güvenlik personeli sayısının yetersiz olması ve müdahale için gerekli eğitim ve donanımlarının bulunmaması,
- Yabancı Terörist Savaşçıların (YTS) diğer düzensiz göçmenlerle aynı alanda kalmaları,
- Sınır dışı işlemlerinin çok uzun sürmesinin göçmenler üzerinde olumsuz etki yaratması,
- Olay çıkarmaya meyilli göçmenlerin ayrıştırılarak, diğer illerdeki merkezlere veya mevcut boş yaşam alanlarına sevklerinin sağlanmaması,
- Jandarma personelinin kullanımında bulunan kulelerin, mevcut hali ile iç denetimle görevli Özel Güvenlik Görevlilerinin sorumluluk alanı içinde kalması,
- Dış güvenliği sağlamak amacıyla jandarma personeline kule yapılmaması,
- Mevcut kulelere çıkış merdivenlerinin, yağışlı ve soğuk havalarda acil durumlarda kaza ve olaylara sebebiyet verecek şekilde dik yapılmış olması eksik husus olarak tespit edilmiştir.

Alınması gereken tedbirler ve ihtiyaçlar:

- GGM Müdürlüğünde görevli Özel Güvenlik personeli sayısı, mevcut kapasiteyle orantılı olarak artırılmalı, eğitim ve teçhizatları tamamlanmalıdır.
- Emniyet, Müdahale ve Tahliye Planları hazırlanmalı, ayda bir jandarma personelinin katılımı, (3) ayda bir tüm kurumların katılımı ile (gece/gündüz) plan tatbikatları yapılmalıdır.
- Takviye için gelen resmi ve sivil araçlar GGM nizamiyesinin dışında tutulmalı, içeri alınmamalıdır.
- Geri Gönderme Merkezinin mevcut yaşam alanlarında kalan göçmenler, bir yaşam alanından diğerine geçmek sureti ile yemekhaneye ulaşmakta, bu durum herhangi bir olay meydana geldiğinde, bütün yaşam alanlarındaki göçmenlerin olaya müdahil olmasına imkân sağlamaktadır. Yaşam alanları arasında bulunan kapılar, duvar örülmek sureti ile kullanıma kapatılmalı, yemekhaneye gidiş ve dönüş için ayrı bir koridor yapılmalıdır. Yaşam alanlarından koridora çıkışı sağlamak için zorlama ile kırılmayacak ve kolayca açılmayacak nitelikte kapılar yapılmalıdır.
- GGM Müdürlüğünde çalışan personelin tanınması için (güvenlik görevlileri, temizlik işçisi, memur vb.) kimlik kartı takılmalı, standart kıyafet veya tanıtıcı yelek giyilmelidir.
- Vana ve şartellerin bulunduğu (su ve elektrik hattı ile yangın söndürme musluğu hattına giden) pano ve dolap anahtarları, GGM Müdürlüğü nöbetçi personeline teslim edilmeli ve sürekli aynı yerde muhafaza edilmesi sağlanmalıdır.
- Göçmenlerin sınır dışı işlemleri en kısa zamanda yapılmalı, GGM ve konsolosluk görevlileri yabancılarla iletişim halinde bulunmalıdır.
- Geri Gönderme Merkezinde meydana gelebilecek bulaşıcı hastalıklar ile acil rahatsızlıklara zamanında müdahale için devamlı doktor bulundurulmalıdır.

OLAY -2

12 Aralık 2019 günü saat:10.26 sıralarında K. İlinde bulunan Geri Gönderme Merkezinden K.Devlet Hastanesine GGM özel güvenlik personeli tarafından tedavi amaçlı getirilen (1) Kazakistan uyruklu, YTS firar ettiği tespit edilmiştir.

Meydana gelen firar olayı ile ilgili yapılan araştırmada;

- K. Geri Gönderme Merkezine 20 Ağustos 2019 tarihinde E.İl Göç İdaresi Müdürlüğünce teslim edildiği,

- 03 Aralık 2019 tarihinde K.Devlet Hastanesinde sağ kulağında meydana gelen rahatsızlıktan dolayı ameliyat edildiği,

- 12 Aralık 2019 günü saat: 08.36 sıralarında, ameliyatı ile ilgili kontrol maksadıyla K. GGM yetkililerince sevk için İl J. K.lığından kuvvet talep etmeksizin (2) GGM Özel Güvenlik Görevlisi nezaretinde, (1) Pakistan uyruklu düzensiz göçmen ile birlikte GGM'den çıkış yaptığı tespit edilmiştir.

K. Devlet Hastanesi kamera kayıtlarında yapılan incelemede;

- GGM Özel Güvenlik Görevlisi nezaretinde olmakla birlikte YTS'nin kaçması veya kendine zarar vermemesi için herhangi bir tedbir alınmaksızın saat: 09.30 sıralarında K. Devlet Hastanesine Poliklinikler bölümüne giriş yaptığı,

- Zemin kat poliklinik bölümünde bulunan erkek tuvaletinin olduğu bölüme (1) özel güvenlik personeli nezaretinde geldiği, müteakiben saat: 10.02 sıralarında tek başına tuvalete girdiği, bu esnada özel güvenlik personelinin tuvalet bölümüne hiç girmeden koridorda beklediği,

- Yaklaşık 15 dakika tuvaletten çıkmaması üzerine, özel güvenlik personeli tarafından yapılan araştırmada 2,5 metre yükseklikte bulunan tuvaletin penceresinden atlamak suretiyle kaçığının öğrenildiği,

- Hastane dış kamerası kayıtları incelendiğinde saat:10.06'da diyaliz bölümü karşısında bulunan istinat duvarının üzerinden atlamak suretiyle kaçığı tespit edilmiştir.

- GGM tarafından YTS'nin firarı ile ilgili İl J.K.lığına bilgi verilmesine müteakip İl J.K.lığı ve İl Emniyet Müdürlüğünün ilgili birimlerine bildirilmiş, Merkez İlçe J.K.lığı ekiplerince şehrin giriş ve çıkışlarında, diğer İlçe J.K.lıklarınca kaçabileceği değerlendirilen güzergahlarda yol aramaları ve devriye faaliyetleri icra edilmiş, GKİT Ş.Md.lüğü, KOM Ş.Md.lüğü ekipleri ve JASAT Timince şahsın kaçabileceğini değerlendirilen yerlerde araştırma yapılmıştır.

- Firari şahıs ile ilgili yapılan araştırmada; GGM’de bulunan dolabında ele geçirilen flash bellek içerisinde İstanbul ilinde (1) adres, emanette bulunan sim kartı olmayan telefonunda kayıtlı (7) telefon numarası tespit edilmiştir.

- Adres bilgisi ve telefon numaraları ile ilgili yapılan araştırmada;

Belirtilen adreste; İ. ili F. ilçesinde (4) aydan beri M. ve A. D. adı altında Kerkük Türkmenleri tarafından kullanılan işletmenin olduğu, ancak halen tadilatla olduğundan kullanılmadığı, daha önceki dönemlerde ise E.B.ve E.H. Ltd. Sti. adı altında Kazaklar ve Türkmenler tarafından kullanılan yurt tarzı bir yer olduğu,

Telefon numaralarından; (4) numara hattının halen aktif olduğu ve İstanbul, Van ve Bursa illerde (4) şahsın üzerine kayıtlı olduğu, diğer (3) numara hattının kapalı olduğu tespit edilmiştir.

Konu ile ilgili K. Valiliğince (81) İl Valiliğine, K.İl J.K.lığımca (81) İl J.K.lığı ve İl Emniyet Müdürlüğüne bilgi verilmiş olup, şahsın yakalanması yönünde çalışmalara devam edilmektedir.

Meydana gelen firar olayında yanlış hareket tarzları:

- GGM idaresince şahsı hastaneye sevk ederken jandarma personeline haber vermeden Özel Güvenlik görevlileri ile sevk işleminin yapıldığı,

- Özel Güvelik personelinin tedavi işlemi süresince gerekli emniyet tedbirlerini almadıkları,

Olaydan önce yapılması gereken doğru harekât tarzları:

- GGM idaresince hastane sevkleri için jandarmaya sevk ile ilgili bilgi verilmeli,

- Şahıs jandarma ve özel güvenlik personeli nezaretinde hastaneye sevk edilmeli,

- Hastanede firara karşı gerekli tedbirler alınmalı,